

'Piersica – o Specie de Fruct cu Multe Avantaje'

Автор(и): проф. д.с.н. Ангел Харизанов

Дата: 04.07.2024 Брой: 7/2024

* Articolul a fost actualizat la 4.07.2024

Piersicul aparține familiei Rosaceae, genul *Persica*. Sunt cunoscute șase specii de piersic – 4 cresc sălbatice în China, Mongolia și Tibet, și 2 cultivate – piersicul comun *P. vulgaris* Mill și *P. ferganensis* Riab et Coast. Soiurile cultivate provin în principal din *P. vulgaris*.

Piersicul este originar din China, unde este cunoscut din anii 2000–2300 î.Hr. A fost introdus mai întâi în Persia (Iran), iar mai târziu în Grecia, de unde s-a răspândit în Italia și în alte regiuni din sudul Europei. Pe meleagurile bulgare a fost adus din Grecia Antică, mai întâi de-a lungul coastei Mării Negre și în Tracia de Est, iar ulterior în alte regiuni ale țării.

Ca cultură industrială, piersicul este relativ nou pentru Bulgaria și alte țări. Cu toate acestea, calitățile sale excepționale – aspectul atrăgător al fructelor, valoarea lor biologică ridicată, gustul răcoritor și plăcut, posibilitatea consumului în stare proaspătă timp de peste 4 luni; intrarea timpurie în rod, absența rodirii alterne, atingerea randamentului maxim în anul 3–4 după plantare și altele – îi asigură locul ca specie pomicolă foarte dorită. În Bulgaria, în 1950 suprafața livezilor de piersic era de doar 1.860 decare; în 1956 – 15.630, iar în 1966 – 180.498 decare. Producția mondială de piersic în 1979–1981 a fost de 7.382 de mii de tone; în 1994 – 10.350 de mii de tone, iar în Bulgaria, respectiv 76,5 și 46 de mii de tone.

În 1984 Bulgaria se clasase pe locul 5 în Europa în producția de piersic și pe locul 11 în lume. După această perioadă, a avut loc o reducere a suprafețelor ocupate de piersic, cea mai pronunțată în anii 1990. În 1997 suprafața era de 80.870 decare și s-au recoltat 49.950 kg fructe; în 2001 – respectiv 66.670 decare și 13.132.000 kg; în 2008 – 60.400 decare și 14.908.000 kg, iar în 2016 – 42.480 decare și 30.439.000 kg fructe.

În Bulgaria se cultivă aproximativ 30 de soiuri de piersici adevărate (piersici pentru consum proaspăt), nectarini fără puf pe pielea fructului – aproximativ 12–15 soiuri, și aproximativ 20 de soiuri pentru conservare cu pulpă fermă și sămbure lipit. Piersicul este o specie pomicolă cu toleranță scăzută la temperaturi joase și suferă adesea de înghețuri iernii și înghețuri târzii de primăvară. Acest lucru impune o alegere foarte precisă a regiunii și a locurilor pentru înființarea plantațiilor de piersic. Durata de viață a pomilor este de obicei de 10–12, rar până la 15 ani.

Piersicul este susceptibil la infecții cu peste 30 de agenți patogeni și este afectat de 60 sau mai multe specii de dăunători – insecte, acarieni, nematode etc. Unii dintre ei afectează rădăcinile, alții – părțile vegetative aeriene, iar un al treilea grup – mugurii fructiferi și fructele. Pagubele generale provocate de dăunători slăbesc cel mai adesea creșterea, reduc randamentele, înrăutățesc calitatea fructelor și duc la moartea pomilor.

Printre boli, cele mai dăunătoare sunt bula frunzelor, făinarea, tăciunele, gaura de glonț, verticilioza și altele.

Agentul cauzal al **bulei frunzelor** infectează frunzele, lăstarii, florile și fructele, dar pagubele la frunze sunt cele mai severe. Aceste pagube provoacă slăbirea pomilor, rodire neregulată și redusă, calitate slabă a fructelor și uscarea pomilor. Boala apare în fiecare an, indiferent dacă a existat o epidemie în anul precedent.

Făinarea. Patogenul infectează și afectează grav frunzele, fructele și lăstarii. Frunzele de obicei cad, fructele rămân mici și de calitate slabă, iar lăstarii se micșorează și adesea se usucă.

Tăciunele. Boala provoacă defolierea pomilor încă din prima jumătate a verii, iar fructele infectate sunt mici și de calitate redusă. Lăstarii și ramurile infectate cresc slab sau se usucă.

Gaura de glonț (ciupercă). Boala apare cel mai frecvent în regiuni umede și în ani ploioși. Patogenul infectează frunzele, fructele și ramurile subțiri. Pe frunze se formează pete rotunde sau unghiulare, purpurii sau maronii, cu bordură purpurie. Mai târziu, petele se usucă și țesutul cade – se formează orificii, similare cu cele provocate de alice. Pe fructe se formează pete care se extind în pulpa fructului ca gropițe sau cancroare superficiale. Pe suprafața gropițelor și a cancroarelor se exudează picături de gumă. Pe ramuri se formează de asemenea răni și cancroare colorate purpuriu sau maro. Patogenul infectează și lăstarii, mugurii mixti, florile și frunzele.

Verticilioza. Boala provoacă cele mai severe pagube pomilor tineri și cu creștere viguroasă în condiții de irigare și plantați pe foste suprafețe legumicole și pe terenuri ocupate anterior de culturi sensibile la bacterie (culturi tehnice și altele). Se manifestă în forme acute și cronice. În forma acută se observă căderea bruscă a frunzelor, în timp ce în forma cronică frunzele se îngălbenesc mai întâi și apoi cad. Apare cel mai frecvent la începutul verii. Patogenul se dezvoltă în xilem, răspândindu-se longitudinal prin partea infectată a plantei; xilemul capătă o culoare maronie.

Cancerul bacterian. Patogenul creează probleme în producția de material săditor pomicol în pepiniere. Se manifestă prin formarea de tumori cu structură granulară pe rădăcini și în zona gâtului rădăcinii.

Printre insecte, cele mai dăunătoare sunt afidele și păduchii făinoși, capricornul negru cu cap plat, molia orientală a fructelor, molia lăstarilor de piersic (Anarsia) și altele.

Afidele sug seva din scoarța trunchiului, ramurilor și ramurilor subțiri (afida mare a piersicului); din mugurii umflați și umflându-se, din frunze, fructe și din partea apicală a lăstarilor. Frunzele se răsucesc într-un mod specific fiecărei specii și mor, lăstarii încetează să crească și de asemenea mor, fructele sunt mici și de calitate slabă, plantele sunt slăbite grav și adesea mor. Unele specii sunt vectori de viruși.

Păduchii făinoși

Cei mai dăunători sunt păduchele roșu californian și păduchele de dud.

Păduchele roșu californian sug seva din lăstari, ramuri subțiri, ramuri, trunchi și fructe. La locurile de hrănire, țesuturile se necrotizează și devin roșu-cireșe. La infestări puternice, mai întâi ramurile subțiri și ramurile se usucă, iar mai târziu întregii pomi mor. Fructele sunt pătat, mici și de calitate slabă.

Păduchele de dud se dezvoltă în colonii dense pe ramuri, ramuri subțiri, trunchi, lăstari, frunze și fructe.

Plantele sunt slăbite, ramuri individuale se uscă, iar mai târziu întregi pomi mor.

Capricornul negru cu cap plat

Această specie este o problemă pentru pepinierele pomicole și pentru pomii tineri până la 4–5 ani după plantare. Larvele minează mai întâi rădăcinile fine și mai târziu rădăcina pivotantă. În august frunzele încep să cadă, iar mai târziu întregi pomi tineri și pomi bătrâni se uscă.

Molia orientală a fructelor

Larvele minează partea apicală a lăstarilor, care încetează să crească, se ramifică și provoacă viermănarea fructelor la coacere și mai târziu. Larvele generațiilor succesive provoacă pagube din aprilie până în octombrie – până în prima jumătate minează predominant lăstarii, iar după aceea provoacă viermănarea fructelor.

Molia lăstarilor de piersic

Provoacă pagube similare cu molia orientală a fructelor, dar lungimea părții afectate a lăstarilor este semnificativ mai scurtă decât cea provocată de molia orientală a fructelor. Cele două specii diferă vizibil prin larvele lor – cea a moliei orientale a fructelor este roz cu diverse nuanțe de culoare, în timp ce cea a moliei lăstarilor de piersic este maro-ciocolatiu cu inele verzui deschis între segmentele abdominale.

Pentru a limita activitatea dăunătoare a dăunătorilor la piersic, se efectuează monitorizare din martie până în septembrie pentru a stabili fenologia și densitatea populației acestora, iar atunci când este necesar se aplică măsuri agrotehnice și produse de protecție a plantelor, în timp ce împotriva agenților patogeni se utilizează produse preventive și curative.

Piersicii din Hrabrino

Pentru al doilea an consecutiv, satul Hrabrino va reuni oameni din apropiere și de departe pentru a se bucura de cei mai delicioși și parfumați piersici crescuți în regiune. La 28.07.2024, ora 09:00, va avea loc „Festivalul Piersicului HRABRINO”.

Acest eveniment va fi însoțit de un program foarte interesant, un concurs pentru cel mai mare piersic, un program muzical animat și un bazar culinar caritabil.